

de Plantage

christelijk onderwijs

Schoolbeleid

Pedagogisch klimaat van De Plantage

Beleid ten aanzien van gewenst en ongewenst gedrag van leerlingen

Schooljaar 2023-2024

de Plantage

christelijk onderwijs

Inhoudsopgave

Inleiding	1
1. Uitgangspunten	2
1.1 Uitgangspunten van dit pedagogisch beleid	2
1.2 Doel van dit beleidsplan.....	2
2. Gewenst en ongewenst gedrag	3
2.1 Gewenst gedrag.....	3
2.2 Ongewenst / grensoverschrijdend gedrag	4
3. De basishouding van de leerkracht	5
3.1 De pedagogische leerkracht.....	5
3.2 Werken aan sensitiviteit en responsiviteit.....	5
3.3 Bieden van sociale ondersteuning.....	5
3.4 Ontwikkeling van de sociale en emotionele vaardigheden.....	5
3.5 Medewerkers op De Plantage zorgen voor.....	6
4. Pesten	7
Bijlagen	8
Bijlage 1: Overzicht stappenplan gedrag	9

Inleiding

Onze visie: waar wij in geloven!

Vanuit onze christelijke identiteit, in verbinding met God, met elkaar en met de wereld, willen wij kinderen toerusten voor de samenleving van morgen. In onze pedagogische opdracht willen we ons laten leiden door de houding die Jezus ons voorleefde: vanuit liefde en aandacht voor kinderen. Als leerkrachten leveren we een belangrijk aandeel in hun ontwikkeling; dat vraagt van ons een bewuste, actieve basishouding.

Dit beleidsplan is verbonden met het schoolondersteuningsprofiel. We willen als school een deel van de kring rond het kind vormen, die het beschermt en stimuleert in de ontwikkeling, zowel op cognitief als op sociaal-emotioneel vlak. Het beleidsplan is ook sterk verbonden met onze identiteit en onze visie op talentgericht leren: we willen de talenten van onze leerlingen ook op sociaal-emotioneel vlak aan elkaar verbinden en tot bloei laten komen.

Aan de hand van enkele kernwaarden geven we aan waar wij in geloven.

Geloof:	Kinderen leren te leven als volgeling van Jezus
Veiligheid:	Kinderen leren om te vertrouwen te zijn en respectvol met de ander om te gaan
Verbondenheid:	Kinderen leren in contact met elkaar en de wereld om hen heen
Autonomie:	Kinderen leren verantwoordelijkheid te nemen voor zichzelf, de ander en de omgeving
Groei:	Kinderen ontwikkelen hun talenten, vaardigheden en kennis
Plezier:	Kinderen spelen en ontspannen op ons groene schoolplein en in de school

Vertrouwd én veilig

Wij vinden het van groot belang om als school in wederzijds vertrouwen samen te werken met ouders aan de ontwikkeling van kinderen. Door vertrouwen uit te spreken en uit te stralen naar de kinderen, groeit het zelfvertrouwen. We geloven dat vertrouwen en aandacht voorwaarden zijn voor het ontwikkelen van eigenheid.

Betrokken én verbonden

Op De Plantage werken we vanuit ons hart, met plezier. We zijn ervan overtuigd dat ons werk de moeite waard is en willen kinderen van daaruit aansporen tot aansprekende prestaties. In en om onze school staat het samen doen, denken en ontwikkelen centraal. We willen elkaar kennen, naar elkaar luisteren en leren van en met elkaar.

Ontspannen én ambitieus

We geloven dat een kind dat met plezier naar school gaat, beter tot ontwikkeling zal komen. Daar zetten we ons met alles wat we kunnen en hebben voor in. We willen onze leerlingen positief benaderen, hen laten weten dat zij er mogen zijn, dat fouten maken mag; dat geeft plezier. We verbinden zoveel mogelijk een leerlinggerichte pedagogiek met een activerende didactiek.

Onze missie: waar wij voor gaan!

Wij werken aan onderwijs waar een kind geliefd en gezien wordt, waar kansen en ruimte wordt geboden om tot leren te komen. We leren hoe we zorgdragen voor onszelf, elkaar en de wereld om ons heen. Op onze school ontdekken leerlingen waar zij goed in zijn, wat zij leuk vinden, waar ze blij van worden. Maar er is eveneens ruimte en ondersteuning om te leren om te gaan met je beperkingen en tekortkomingen; je kunt niet alles, je vindt dingen lastig, je voelt je niet altijd gelukkig. We zien het als onze (pedagogische) opdracht om samen met de ouders, kinderen te laten ontdekken dat ze met al hun mogelijkheden en beperkingen fantastisch zijn zoals ze zijn. De school mag een plek zijn waar we elke dag weer leren mogen in het vertrouwen dat God een bedoeling heeft met ons en met ons leven, kortom: waar we allemaal mogen leren in vertrouwen! We vatten dit alles samen in ons motto: *De Plantage: 'Hier groeit talent in het licht van Gods liefde!'*

1. Uitgangspunten

1.1. Uitgangspunten van dit pedagogisch beleid

We zien kinderen als onderdeel van Gods plan met de wereld. Daarom is het onze taak om de kinderen, samen met hun ouders, op te voeden tot zelfstandige, sociale, maatschappijbewuste christenen met oog voor hun omgeving.

We hebben een duidelijke visie op hoe we met elkaar omgaan en willen graag samen met ouders en kinderen zorgen voor een veilige school.

Als leerkrachten leveren we een belangrijk aandeel in de ontwikkeling van onze leerlingen; dat vraagt van ons een actieve, bewuste begeleiding.

De kinderen voelen zich veilig als wij het goede voorbeeld geven:

- 🌱 We gaan respectvol met elkaar om
- 🌱 We spreken respectvol over elkaar en de kinderen, ook op sociale media
- 🌱 Indien zich een probleem voordoet of als we ons zorgen maken, dan overleggen we met elkaar. We zoeken een oplossing die goed is voor alle betrokkenen, die recht doet aan de situatie.

Ouders zijn een onmisbare partner in onze pedagogische zorg rond de leerlingen. Binnen De Plantage is er een veilige leeromgeving waar alle medewerkers, ouders en leerlingen zich correct en respectvol tegenover elkaar dienen te gedragen. We maken geen onderscheid op huidskleur, ras, religie of afkomst.

- 🌱 Als we ons zorgen maken om een kind, dan overleggen we respectvol met de kinderen, ouders en de leerkracht. We geven elkaar feedback. Dat betekent dat we op het schoolplein of via internet niet slecht spreken over een ander: we gaan met die ander in gesprek. Kortom: We spreken met respect over elkaar.
- 🌱 We zoeken een oplossing die goed is voor het kind, de klasgenoten, de ouders en de school.
- 🌱 Soms bedoelt de ander iets goed maar ervaar je het als vervelend. We geven dan rustig onze grens aan, zodat de ander rekening met je kan houden.

1.2. Doel van dit beleidsplan

- 🌱 Leerlingen voelen zich veilig op school (sociaal, psychisch en fysiek)
- 🌱 Leerlingen, leerkrachten, directie, kanjer-/antipestcoördinator, vertrouwenspersoon en ouders weten wat ze kunnen doen ter preventie van onveilige situaties en hoe ze kunnen handelen als het toch onveilig wordt.

2. Gewenst en ongewenst gedrag

2.1. Gewenst gedrag

We willen te vertrouwen zijn

De meeste mensen willen te vertrouwen zijn. Op die manier willen we gezien, gehoord en begrepen worden. We gaan daarom uit van elkaars goede bedoelingen en kijken met vertrouwen naar elkaar. Ons uitgangspunt is daarbij dat je jezelf mag zijn. Doe je niet anders voor dan wie je werkelijk bent, zoals je bent is het goed. En daarmee ben je te vertrouwen.

Leerkrachten en ouders samen

We zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de opvoeding van de kinderen die gericht is op fundamentele menselijke waarden zoals: liefde, vertrouwen, mededogen, toewijding, verantwoordelijkheid en betrokkenheid in de breedste zin van het woord. Daarom moeten wij, ouders en leerkrachten, duidelijke leiders zijn voor kinderen: wij vertegenwoordigen het gezag. We laten ons niet bepalen door negatieve gevoelens zoals angst, onmacht en ergernis of eigen schoolervaringen. We zorgen voor een veilige sfeer door grensoverschrijdend gedrag op een goede manier zorgvuldig aan te pakken. Daarin werken we samen met elkaar.

Gewenst gedrag in de school

Om gewenst gedrag in de klas te bevorderen en er met elkaar over in gesprek te gaan maken we op De Plantage gebruik van de KanVAS (Kanjer Volg en Advies Systeem) /Kanjertraining methode (www.kanjertraining.nl): een methode voor het begeleiden en ontwikkelen van de sociaal-emotionele competentie van de leerlingen.

Deze methode biedt handvatten om onze leerlingen te begeleiden in de wijze waarop zij zichzelf zien en hoe ze op een goede manier kunnen/moeten omgaan met anderen. Hiervoor wordt minimaal een half uur per week in groep 1-8, aandacht besteed aan sociaal-emotioneel leren door middel van de Kanjertraining en de daarbij behorende materialen.

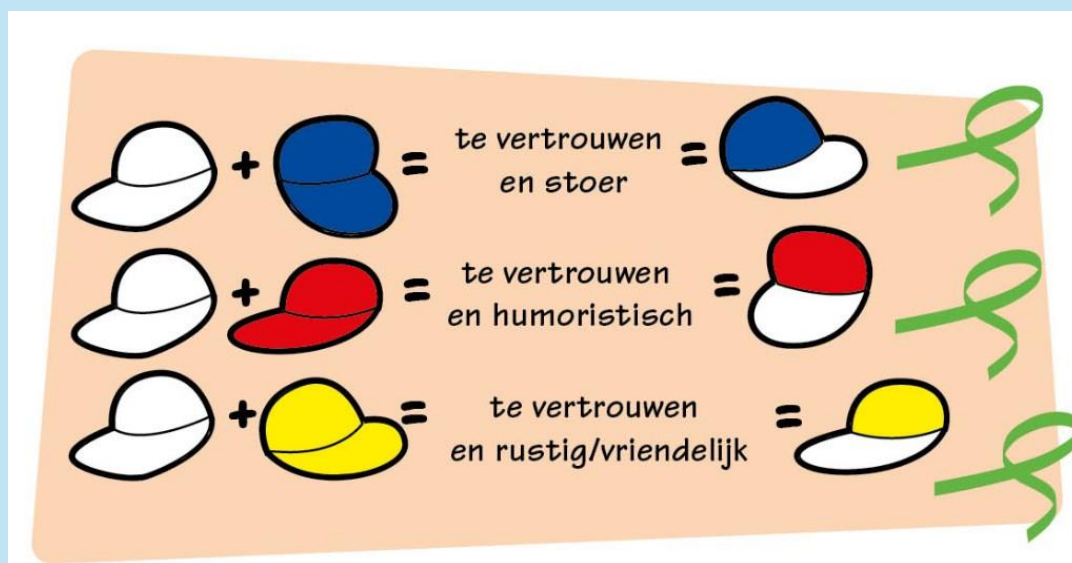
Er wordt vanuit een preventieve benadering gewerkt aan pesten en grensoverschrijdend gedrag. Hierbij wordt rekening gehouden met de persoonlijke omstandigheden van de leerlingen. Niet elke leerling kan op een goede wijze omgaan met zichzelf en anderen. Dit kan voortkomen uit persoonlijke belemmeringen. Hier wordt rekening mee gehouden, maar dit betekent niet dat dit verzachtende omstandigheden zijn. In deze situatie wordt in samenspraak met ouders altijd besproken wat wij van al onze leerlingen verwachten.

Alle leerkrachten van De Plantage hebben de opleiding van de Kanjertraining gevolgd.

In de school hangen Kanjer-posters met algemeen geldende schoolregels die we als school met elkaar hebben opgesteld. Ook voor het plein zijn regels opgesteld die voor alle leerlingen gelden. KanVAS biedt ook de mogelijkheid voor het volgen van de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen (groep 3-8) op De Plantage door het bieden van vragenlijsten voor leerkrachten en leerlingen. Bij de groepen 1-2 wordt gebruikt gemaakt van de sociaal emotionele lijn van leerlijnen jonge kind. Hoe de diverse vragenlijsten worden ingezet is te lezen in het Schoolondersteuningsprofiel (SOP) van De Plantage.

Gewenst gedrag in de klas en voorkomen van ongewenst gedrag

Naast de regels die gelden in de school worden in de klas aanvullend ook 'klassenregels' opgesteld.

Aan het begin van het schooljaar wordt in de eerste weken, de zogenaamd 'gouden weken' aandacht besteed aan de groepsvorming met de methoden 'Grip op de groep' en Kanjertraining en worden daarbij ook de groepsregels opgesteld en besproken.

Het is belangrijk dat de leerlingen goed op de hoogte zijn van de geldende regels en dat er ook regelmatig aan wordt herinnerd door het jaar heen. Waar nodig zullen regels worden bijgevoegd of aangescherpt gedurende het hele jaar door. Zo creëren we met elkaar een veilig klimaat in de klas waar alle leerlingen hun talenten ten volle kunnen inzetten.

Naast de gouden weken zijn er ook de 'zilveren weken'. In de periode na de kerstvakantie wordt er weer teruggekeken naar de gouden weken en worden voor de tweede helft van het jaar de groepsregels wederom doorgenomen en aangescherpt indien nodig.

Werkwijze gewenst gedrag

Om in gesprek te gaan over gedrag wordt vanuit de Kanjertraining gebruik gemaakt van petjes met vier verschillende kleuren. Wanneer zich een probleem of stressvolle situatie voordoet hebben we een keuze om verschillend te reageren. We maken kinderen bewust van hun gedrag en oefenen met nieuw gedrag. Kinderen kunnen zo leren kiezen voor gedrag dat bij hen past en dat prettig is voor henzelf en de ander.

Alle kleuren petten hebben hun valkuil wanneer de witte pet van vertrouwen wegvalt. Als we niet meer met vertrouwen naar elkaar of naar onszelf kunnen kijken, komen we terecht in wantrouwen. Bij de ene persoon of in de ene situatie uit dit zich in te krachtig gedrag (zwarte pet), bij een ander in te onderdanig angstig gedrag (gele pet) en bij een ander in clownesk meeloopedgedrag (rode pet).

In groepen waar het vertrouwen wegvalt, ontstaat dit gedrag. De basis van vertrouwen moet dan weer worden teruggezet. Gelukkig blijken de meeste mensen en kinderen dit graag te willen: we willen ons liever gedragen met witte pet dan zonder. We zijn even 'de weg kwijtgeraakt'.

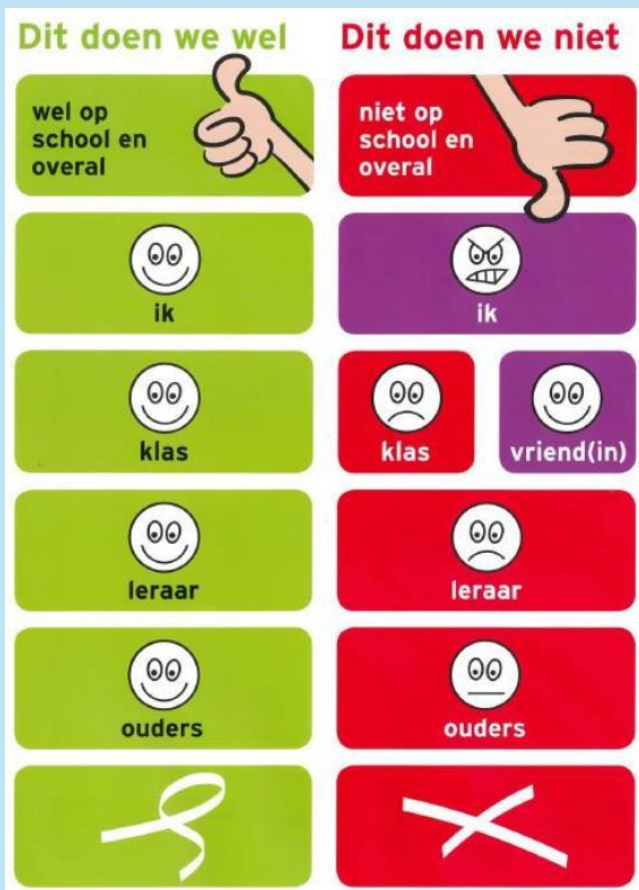
In het aanspreken van kinderen gebruiken we de 'pettentaal': "Welke pet heb je nu op? Hoe kun je de witte pet erbij opzetten?" "Ik zie een heleboel witte petten!" "Wil je te vertrouwen zijn? Doe dan als de witte pet".

We koppelen nooit een pet aan een kind. De petten gaan over gedrag, en gedrag kun je veranderen. Een kind **doet** als een rode pet op een moment, en **is** de rode pet niet.

In rollenspellen gebruiken we de petten om te oefenen met gedrag.

Naast de rollenspellen wordt de smileyposter ingezet. Welk gedrag willen wij wel/niet zien op De Plantage? De smileyposter geeft hier handvatten voor. We willen kinderen leren om rekening met elkaar te houden. Let dus een beetje op de gevoelens van de mensen om je heen. Check even of de ander zich goed voelt bij jouw gedrag.

Andersom geldt ook: het is jouw verantwoordelijkheid om aan te geven wanneer je je ergens niet prettig bij voelt. De meeste mensen bedoelen het goed, maar het gaat wel eens mis. Je helpt de ander door je grens aan te geven: "Ik vind het vervelend als je.... doet. Wil je dat stoppen/anders doen?"

2.2. Ongewenst/ grensoverschrijdend gedrag

Wat is ongewenst /grensoverschrijdend gedrag?

Ongewenst en grensoverschrijdend gedrag kan op verschillende manieren plaatsvinden: verbaal, fysiek, materieel.

Wij definiëren ongewenst/grensoverschrijdend gedrag als volgt: Gedrag waardoor de veiligheid en het gevoel van veiligheid wordt aangetast.

School is een plek om te leren, daar moet het dus veilig zijn. Binnen de school moet de nadruk liggen op vertrouwen, maar dat kan alleen bestaan als er helder en duidelijk gezag is. De smileyposter, zoals hierboven al genoemd, geeft hiervoor een duidelijk kader: het moet goed zijn voor jou en de ander.

Kenmerken van ongewenst gedrag:

- Verbale agressie: grof en kwetsend taalgebruik naar medeleerlingen en/of leerkrachten en/of ouders (bv. TSO). Hiertoe worden ook discriminerende en/of seksueel getinte opmerkingen gerekend.
- Fysieke agressie: slaan, schoppen, bijten en bespugen van medeleerlingen en/of leerkrachten en/of ouders (bv. TSO). Ook het gooien van spullen wordt hiertoe gerekend.
- Het moedwillig verstoren van de orde binnen of buiten de groep.
- Het moedwillig vernielen van materiaal.
- Weglopen buiten de invloedssfeer van de school (het hek uitgaan).

Fysieke veiligheid in gevaar?

Als een kind of ouder grensoverschrijdend gedrag vertoont, is het eerste wat van belang is: Is de fysieke veiligheid in het geding van de leerkracht, het kind of de omstanders?

In dat geval gaan we niet eerst begrijpen en rustig in gesprek, het is dan een kwestie van handelen en grenzen stellen. Veiligheid staat voorop! Een optie zou dan kunnen zijn dat de leerkracht met de hele klas de ruimte verlaat. De leerkracht stuurt een andere volwassene naar het kind toe om het kind tegen zichzelf te beschermen.

Het heeft altijd de voorkeur om van kinderen af te blijven als leerkracht. Indien er echter geen alternatief is, is het ook de plicht om in te grijpen om gevaar te voorkomen.

Bij fysieke onveiligheid is er altijd een nagesprek met de ouders van de leerling. Dit gesprek vindt plaats met aanwezigheid van IB-er en/of directie (een verslag van incident en gesprek wordt altijd in Parnassys gezet). Daarbij gaan we op zoek naar of hier sprake is van onwil of onmacht. In beide gevallen verwachten we echter dat ouders het gedrag ondubbelzinnig afkeuren. Doen ouders dit niet, dan gaat deze leerling naar een andere groep of ruimte tot de rust, veiligheid en het vertrouwen binnen de klas voldoende is hersteld. Zijn er aanwijzingen dat de leerling het gedrag in die klas ook laat zien, dan komen we in de situatie van schorsen c.q. verwijderen binnen de grenzen van de leerplichtwet.

De stappen voor de fases van ongewenst/grensoverschrijdend gedrag worden puntsgewijs beschreven in: Overzicht stappen gedrag, onderdelen oranje en rood (zie bijlage 1).

Wanneer de situatie daarom vraagt kan in deze fase ook de externe hulp van het Samenwerkingsverband (SWV) en/of het CJG worden ingezet.

Schorsing en verwijdering

Wanneer bij herhaling afspraken niet worden nagekomen en er bij herhaling sprake is van ongewenst en grensoverschrijdend gedrag, óf wanneer een incident dermate ernstig is dat een hervatting van de schoolsituatie voor betreffende leerling in de groep en/of met betreffende leerkracht, na één dag niet verantwoord is, wordt besloten tot schorsing en/of verwijdering van school. Hiervoor is altijd de betrokkenheid en toestemming van de directeur én de toestemming van de bestuurder van CorDeo-scholen (zie protocol schorsing/verwijdering op de website).

3. De basishouding van de leerkracht

3.1. De pedagogisch leerkracht

Leerkrachtvaardigheden zijn cruciaal bij de sociale en emotionele ondersteuning van leerlingen. De pedagogische leerkracht moet in de eerste plaats oog hebben voor het kind vanuit sensitieve en responsieve kwaliteiten. Ook is het bieden van sociale ondersteuning en veel gebruik maken van positieve controle van groot belang (algemene uitgangspunten van HGW). De ontwikkeling van de sociale competentie van het kind vraagt veel vaardigheden van leerkrachten. Het gaat daarbij om een basishouding van leerkrachten die op hun hele vormgeven van onderwijs van toepassing is. Het gaat om pedagogische vaardigheden die leerkrachten inzetten om de sociale competentie van de leerlingen te helpen ontwikkelen. Dit vindt plaats tijdens zowel bijvoorbeeld een rekenles als op het plein. Deze sociale competentie en sociale ondersteuning zijn geen reguliere vakgebieden, maar moeten verankerd zijn in de basishouding van de leerkracht, zijn/haar professionaliteit. 'Oog hebben voor het kind' begint met 'hart hebben voor een kind'. De leerkracht moet zijn leerlingen doorlopend observeren om signalen te kunnen opvangen. Praktisch gezien houdt dit in dat er veel oogcontact gemaakt moet worden met de leerlingen, zowel op individueel als groepsniveau. Deze preventieve 'activiteit' is gaat vooraf aan een mogelijke curatieve aanpak: wachten tot iets fout gaat en dan pas reageren. Hieronder worden genoemde vaardigheden beknopt uitgewerkt.

3.2. Werken aan sensitiviteit en responsiviteit

Het is zaak dat de leerkracht sensitief en responsief is. Wat betekent dat? De leerkracht moet alert en gevoelig zijn voor de signalen die een kind 'uitzendt'. Dit houdt vooral in dat de leerkracht oog heeft voor het kind. Niet alleen oppervlakkig, maar ook een diepere inschatting van die signalen. Niet alleen een signalering van een bepaald soort gedrag ('Martijn is agressief'), maar ook een zoeken naar de achterliggende redenen. De leerkracht gaat het antwoord zoeken op het waarom van het gedrag: is Martijn psychiatrisch agressief? Of is er sprake van frustratie als oorzaak voor zijn agressie? Zijn er wellicht moeilijke gezinsomstandigheden die hem agressief maken? Het antwoord op deze vragen bepaalt het antwoord van de leerkracht, de respons.

3.3. Bieden van sociale ondersteuning

Signalering en analyse van gedrag is de eerste stap. Daarna komt de volgende stap: wat ga ik er aan doen? Zo krijgt de leerkracht de gelegenheid om leerlingen te helpen bij hun ontwikkeling. Misschien kan hij/zij blokkades opheffen, nieuwe wegen wijzen. Hoe de leerkracht sensitief/responsief kan zijn en hoe hij sociale ondersteuning kan bieden aan de kinderen van zijn klas, heeft alles te maken met de houding van de leerkracht en het onderwijsklimaat (rust, regelmaat en reinheid). Dit is een vaardigheid die in de praktijk moet worden geoefend. Het is daarom belangrijk dat leerkrachten (en ondersteuners) hierover in gesprek zijn en blijven. Daarnaast hoort het bij de basishouding van de leerkracht/ondersteuner dat hij doorlopend reflecteert op de kwaliteit van zijn/haar sociale ondersteuning.

3.4. Ontwikkeling van de sociale en emotionele vaardigheden

Een kind moet zich steeds verder (kunnen) ontwikkelen en om te ontwikkelen is veiligheid en geborgenheid noodzakelijk. Een kind moet namelijk 'ontspannen' kunnen groeien. Wanneer er toch toenemende spanning is, bijvoorbeeld omdat het kind iets niet aankan, ontstaan er blokkades. Wat

voor rekenen geldt (kleine stapjes vooruit), geldt ook voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. Daarom is het belangrijk dat er gewerkt wordt aan een doorlopende ontwikkeling van de sociale en emotionele vaardigheden van het kind. In dit kader kan het bewust gebruiken van een methode als bijvoorbeeld de Kanjertraining versterkend werken ten aanzien van sociale competentie: een kind leert te reageren, een gesprek aan te gaan, zijn ongenoegen te uiten etc. etc. Daardoor voelt hij/zij zich steeds sterker en meer ontspannen in bepaalde (moeilijke) situaties. Het geeft zekerheid als een kind weet hoe hij/zij zich in bepaalde gevallen het beste kan gedragen. Daarbij is het van belang te beseffen dat het karakter van een kind hierbij een belangrijke rol speelt, echter veel van deze vaardigheden kunnen worden aangeleerd. Niet alleen een methode geeft hier aandacht aan. Als het goed is, geeft een leerkracht voortdurend sociale ondersteuning en verhoogt daarmee de sociale competentie van de leerlingen.

3.5. Medewerkers op de Plantage zorgen voor...

Medewerkers op De Plantage zorgen ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar omgaan; zij...
... zorgen ervoor dat de leerlingen elkaar accepteren (ongeacht verschillen)
... zorgen ervoor dat de leerlingen met elkaar omgaan volgens algemeen aanvaarde normen
... zorgen ervoor dat er geen leerlingen worden uitgelachen, geïntimideerd en/of gediscrimineerd
... stimuleren de leerlingen om samen te werken en naar elkaar te luisteren
... stimuleren dat leerlingen voor elkaar zorgen en solidariteit laten zien
... stimuleren dat leerlingen aandacht besteden aan belangrijke gebeurtenissen in elkaars leven
... begeleiden leerlingen bij het zelf oplossen van ruzies en misverstanden
... treden onmiddellijk op bij concurrentie- of pestgedrag
... treden onmiddellijk op bij verbaal en non-verbaal geweld
... zorgen voor de voorwaarden die leiden tot een respectvolle omgang met elkaar
... zorgen voor een ontspannen sfeer
... stimuleren het zelfvertrouwen van de leerlingen
... tonen zelf in gedrag en taalgebruik respect voor leerlingen
Medewerkers op De Plantage geven de leerlingen positieve persoonlijke aandacht; zij...
... kennen de leerlingen, alsmede het individuele kind
... bekrachtigen goed gedrag van de leerling(en)
... hebben oog voor het individuele kind
... stellen zich vriendelijk en belangstellend op naar de leerling(en)
Medewerkers op De Plantage tonen in gedrag en taalgebruik voor alle leerlingen respect; zij...
... onthouden zich van sarcasme en cynisme
... benadrukken de verschillen tussen de leerlingen niet
... nemen de leerlingen serieus
Medewerkers op De Plantage bevorderen het zelfvertrouwen van de leerlingen; zij...
... laten merken dat ze positieve verwachtingen hebben van de leerlingen
... geven positieve feedback op vragen, opmerkingen en antwoorden
... stigmatiseren niet naar aanleiding van fouten
... stellen realistische eisen
... laten leerlingen succeservaringen opdoen
... laten leerlingen succeservaringen aan zichzelf toeschrijven
... geven nieuwe kansen en laten fouten corrigeren

... betrekken stille leerlingen bij de les

... ondersteunen (waar nodig) de leerlingen

... geven veel (gemeende) positieve feedback

Medewerkers op De Plantage maken weloverwogen gebruik van complimenten en correcties; zij...

... corrigeren leerlingen op een natuurlijke wijze

... corrigeren tijdig ten aanzien van duidelijke en gelijke redenen voor correctie van gedrag

... gaan op een flexibele wijze met de regels om (de regels worden niet rigide toegepast)

4. Pesten

Een andere vorm van grensoverschrijdend gedrag is pesten.

Het verschil met het ontoelaatbaar en grensoverschrijdend gedrag zoals dat in hoofdstuk 2 is beschreven is dat het pesten meestal gebeurt achter de rug van leerkrachten en ouders en daardoor niet direct zichtbaar is in de klas.

Op de Plantage hanteren wij het Pestprotocol van de Kanjertraining, dat is opgesteld om goed te kunnen reageren op situaties waarin een kind wordt gepest of pest.

Definitie van pesten in het protocol: een kind wordt gepest wanneer het herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychologisch, direct of via internet of mobiel) die op hem of haar zijn gericht en waarbij de macht ongelijk is verdeeld.

Juist omdat het pesten vaak onzichtbaar is, is het belangrijk dat de leerlingen zelf dit kunnen aangeven aan de leerkracht. Dit betekent dat er enerzijds goed moet worden samengewerkt tussen school en ouders en dat anderzijds de leerlingen moet worden geleerd, via de Kanjertraining-lessen in de klas, hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen of merken dat er in hun omgeving wordt gepest.

Leerlingen en ouders van de Plantage kunnen, wanneer dit nodig is, ook bij de vertrouwenspersonen van de Plantage terecht:

- Hilda Huizinga
- Jenette Arkema

Alle te nemen stappen over hoe om te gaan met pesten zijn te lezen in het Pestprotocol. Deze staat op de website van onze school gepubliceerd.

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht stappenplan gedrag

Overzicht aanpak gedrag.

- Ouders en leerlingen zijn op de hoogte van dit stappenplan
- Ouders en leerling weten in geval van ongewenst gedrag waar zij zich in het stappenplan bevinden. Dit om te voorkomen dat ouders en leerling opeens geconfronteerd worden met code rood!

KanVAS coördinator: [Hilda Huizinga/Arienke van Winkoop](#)

Ondersteuningsniveau 1: In de groep	Actie voor:
Relatie:	
Check-in: Leerkracht staat bij de deur en begroet ieder kind (met hand, boks, gedag zeggen etc.). Aan het eind van de dag staat de leerkracht weer bij de deur om afscheid te nemen en loopt mee naar het plein.	Leerkracht
Leerkracht voert gedurende de dag en de week regelmatig een gesprekje met de leerling(en), zodat ze zich gezien en gehoord voelen. Kinderen vullen op meerdere momenten gedurende de dag een thermometer in zodat de leerkracht kan zien hoe het kind zich voelt.	Leerkracht
Leerling krijgt de vrijheid om zich voor een kort tijdsbestek terug te trekken in het stiltehuisje om zo de rust te herpakken en zich weer op het werk te kunnen richten in de groep	Leerling + leerkracht
Positieve benadering:	
Leerkracht zorgt meerdere keren per week voor een kleine ontspannende activiteit om de positieve sfeer te bevorderen (bijv. Kanjerboek 99 spelletjes).	Leerkracht
Leerkracht zorgt voor positieve sfeer in de groep, door complimenten te geven en gewenst gedrag te benoemen.	Leerkracht
De smileyposter van de Kanjertraining wordt als uitgangspunt gebruikt om de positieve sfeer te waarborgen. Deze hangt duidelijk zichtbaar in elke groep en wordt regelmatig besproken.	Leerkracht
Groepsvorming:	
Vanaf de zomervakantie t/m de herfstvakantie, de 'gouden weken', werken we aan groepsvorming. We maken hiervoor gebruik van de informatie en oefeningen uit 'Grip op de groep' en de startweken van de kanjertraining.	Leerkracht
Leerkracht stelt tijdens de 'gouden weken' samen met de groep regels op voor in de klas. Deze worden door leerkrachten en leerlingen ondertekend en zichtbaar opgehangen in de klas. Ouders worden op de hoogte gesteld van deze regels via Parro. De regels blijven het hele jaar hangen, zodat ze zichtbaar blijven.	Leerkracht + Leerlingen
Leerkracht geeft vanaf de herfstvakantie elke week een les sociale vaardigheden uit de Kanjermethode van ongeveer drie kwartier (zie o.a. KanVAS: materiaal, kernoefeningen + knieboeken (onderbouw)).	Leerkracht
Regels en afspraken:	
Leerkracht besteedt aan het begin van de maand aandacht aan de schoolafspraken, zoals rustig lopen op de gang, de houding tijdens de vieringen, jas en tas netjes op de kapstok etc.) dit doen we schoolbreed en wordt aangestuurd door de KanVAS-coördinator.	Leerkracht + KanVAS coördinator
Leerkracht besteedt elke maand aandacht aan de pleinregels en zorgt ervoor dat deze bekend zijn bij de leerlingen.	Leerkracht

De TSO is op de hoogte van de regels en past deze toe.	Directeur + TSO
Voorbeeldgedrag:	
Leerkracht laat 'Kanjerleerkrachtgedrag' zien (zie materiaal leerkracht, kanjertaal voor leerkracht en bureaulegger www.Kanvas.nl)	Leerkracht
Monitoring:	
Na de herfstvakantie en na de voorjaarsvakantie worden de volgende onderdelen van KanVAS ingevuld: Sociogram: alle groepen, keuzes van leerlingen worden verwerkt door de leerkracht Vragenlijsten Zien: groep 1-4, ingevuld door leerkracht Sociale Veiligheidslijst: groep 5 t/m 8, ingevuld door leerlingen Docentenvragenlijst: groep 3 t/m 8, ingevuld door leerkracht Als bovenstaande gegevens daar aanleiding toe geven, gaat de leerkracht in gesprek met de individuele leerling en waar nodig ook met de ouders.	Leerkracht
N.a.v. het invullen van het Sociogram, Zien, Sociale Veiligheidslijst, docentenvragenlijst en de eventuele gesprekken die met leerlingen + ouders die hebben plaatsgevonden, wordt er een groepsbespreking voorbereid.	Leerkracht
Er wordt 2x per jaar een groepsbespreking gehouden n.a.v. sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen. Waar nodig worden er n.a.v. deze bespreking gesprekken gevoerd met leerlingen en/of ouders.	IB-er + Leerkracht
Ondersteuningsniveau 2: In de groep	
Leerkracht corrigeert op positieve manier: Non-verbaal, bij voorkeur in nabijheid van de leerling.	Leerkracht
Leerkracht corrigeert op positieve manier: Verbaal, bij voorkeur in nabijheid van de leerling. Leerkracht gebruikt hierbij de ik-boodschap, en benoemt hierbij welk gedrag zichtbaar moet zijn bij de leerling(en).	Leerkracht
Leerkracht corrigeert verbaal op de 'Kanjer'-manier als een leerling door blijft gaan met ongewenst gedrag (zie Kanjermateriaal: Smiley-poster, kanjertaal voor leerkracht enz.).	Leerkracht
Als leerling niet luistert en het gedrag aanhoudt, volgt een afgesproken sanctie: de leerling is op de hoogte van wat de consequenties zijn van aanhoudend ongewenst gedrag, bv. tafels uit elkaar of time-out plekje in de klas. Hierbij wordt ook aangegeven bij de leerling dat bij een volgende herhaling ouders worden ingelicht van het gedrag van de leerling	Leerkracht
Als een leerling nogmaals ongewenst gedrag laat zien, worden ouders aan het einde van de dag door de leerkrachten ingelicht. Er worden duidelijke afspraken gemaakt over hoe de ouders hierover in gesprek kunnen gaan met hun kind (KanVAS biedt materiaal voor ouders), welke actie de leerkracht hierop gaat inzetten in de klas (Bijv. inzetten beloningskaart, stiltehuisje of ander materiaal) en hoe de afstemming met ouders in het vervolg zal zijn, wanneer de leerling opnieuw niet luistert en/of negatief gedrag laat zien. In Parnassys wordt door de leerkracht een notitie gemaakt van de gebeurtenissen in de klas, het gesprek met ouders en de vervolgstappen.	Leerkracht + Ouders
Als blijkt dat een kind kiest voor wantrouwen i.p.v. vertrouwen en respectloos gedrag laat zien, gaat de leerkracht hierover individueel in gesprek met de leerling. De leerkracht noteert in Parnassys wat zich heeft voorgevallen, wat er in het kindgesprek is besproken, stelt IB-er op de hoogte en vervolgens ook de ouders. Er worden duidelijke afspraken gemaakt over hoe de ouders in gesprek kunnen gaan met hun kind (KanVAS biedt materiaal voor ouders), welke actie de leerkracht	Leerkracht + Ouders

gaat inzetten in de klas (Bijv. inzetten beloningskaart, stiltehuisje, of ander materiaal) en hoe de afstemming met ouders in het vervolg zal zijn, wanneer de leerling opnieuw niet luistert en/of negatief gedrag laat zien. Ouders worden in dit gesprek op de hoogte gebracht dat ze bij een herhaling worden uitgenodigd voor een gesprek met de leerkracht en IB-er. Als deze actie niet het gewenste gedrag oplevert, dan volgt ondersteuningsniveau 3.	
Als het gaat om pestgedrag werken we volgens Anti-Pest-Protocol	Leerkracht
Ondersteuningsniveau 3:	
Als een leerling aanhoudend blijft kiezen voor wantrouwen, en/of blijvend negatief gedrag laat zien, en/of zodanig opvalt n.a.v. de groepsbesprekingen, worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek met leerkracht + IB. Daarin wordt besproken hoe de situatie is, welke acties er zijn ondernomen door leerkrachten en ouders, welke ondersteuningsbehoeften de leerling heeft en hoe we aan deze ondersteuning tegemoet kunnen komen. De leerkracht stelt n.a.v. dit gesprek, in samenwerking met ouders, een plan op. Mogelijk volgt een advies aan ouders om hulp te zoeken bij het CJG, afhankelijk van de zorgvraag. Leerkrachten kunnen ondersteuning krijgen vanuit IB en/of Onderwijspunt en/of Samenwerkingsverband, afhankelijk van de zorgvraag. Van dit gesprek wordt een verslag geschreven door IB en met ouders gedeeld. Ook wordt een nieuw gesprek gepland met alle partijen om de voortgang te monitoren.	Leerkracht + Ouders + IB
Als het gaat om pestgedrag werken we volgens Anti-Pest Protocol.	Leerkracht + IB
Time-out: Als een leerling aanhoudend blijft kiezen voor wantrouwen, en/of weigert naar de time-outplek in of buiten de klas te gaan, en/of brutaal is, en/of grof taalgebruik blijft gebruiken, en/of geen respect toont, en/of ongehoorzaam gedrag laat zien, en/of fysiek geweld gebruikt (zoals bijv. slaan, schoppen, bijten en/of gooien met materialen), en/of ander grensoverschrijdend gedrag laat zien en/of grensoverschrijdende taal gebruikt: Wordt de leerling door de leerkracht naar een andere groep gebracht voor een time-out van max. 10 minuten. Er volgt een korte overdracht tussen de leerkrachten van de verschillende groepen. De groepsleerkracht zorgt ervoor dat de leerling werk mee heeft. Leerling uit: Groep 1/2 gaat naar de andere groep 1/2 Groep 3 gaat naar 6/7 Groep 4/5 gaat naar 7/8 Groep 6/7 gaat naar 3 Groep 7/8 gaat naar 4/5 Na deze time-out volgt een gesprek tussen leerkracht en leerling, voordat de leerling de eigen klas weer in kan. In dit gesprekje wordt de situatie en het gewenste gedrag besproken. De leerling wordt medegedeeld dat ouders op de hoogte worden gesteld. Communicatie naar ouders: Ouders worden op de hoogte gebracht welke situatie zich heeft voorgedaan en dat de leerling een time-out heeft gehad. Met ouders wordt afgesproken dat mocht dit nogmaals gebeuren er, in samenwerking met ouders, een plan opgesteld gaat	Leerkrachte n + ouders

worden, hoe deze situatie voorkomen kan worden. IB-er wordt door leerkracht op de hoogte gebracht, hiervan worden ook ouders geïnformeerd. Ook wordt er een notitie van gemaakt in Parnassys en de uitgezette acties. <u>Interne afspraken:</u> We houden vooral voor ogen dat de leerkracht, de leerling en de andere leerlingen zich veilig voelen. Vangnet wanneer een leerling uit de groepssituatie- of de groep bij de situatie weg moet: Maandag: Anne-Wil Dinsdag: Anne-Wil / Corine / Inge Woensdag: Hilda / Inge Donderdag: Anne-Wil/ Corine Vrijdag: Leanne • Op de dagen dat Petra en Marloes er zijn kunnen zij ook ingeschakeld worden • Mocht dit niet mogelijk zijn, dan de bovenbouw collega's inzetten omdat zij iets makkelijker even uit hun groep kunnen (wel afhankelijk van de groep).	
Weigeren van time-out bij eigen leerkracht: Als een leerling niet zelf naar de andere groep gaat, stuurt de leerkracht een ander kind om de betreffende collega te halen en de leerling mee te laten nemen. De leerkracht zorgt dat de leerling werk heeft. Na deze time-out volgt een gesprek tussen leerkracht en leerling, voordat de leerling de eigen klas weer in kan. In dit gesprekje wordt de situatie en het gewenste gedrag besproken. De leerling wordt op de hoogte gebracht dat ouders op de hoogte worden gesteld. Communicatie naar ouders: Ouders worden op de hoogte gebracht welke situatie zich heeft voorgedaan en wordt genoemd dat de leerling een time-out heeft gehad. Met ouders wordt afgesproken dat bij herhaling een plan opgesteld gaat worden, hoe deze situatie voorkomen kan worden. Ouders worden ook op de hoogte gebracht dat de IB-er dan ook betrokken gaat worden in de gesprekken. Ook wordt er een notitie gemaakt in Parnassys: De situatie wordt beschreven, een verslagje van het gesprek met ouders en de afspraken worden genoteerd.	Leerkracht + ouders
Weigeren van time-out met hulp van collega: Als de leerling ook niet mee wil gaan met de collega wordt de directeur of de IB-er ingeschakeld (indien aanwezig, anders kanjercoördinator Hilda). Die neemt het kind mee voor een time-out (10 min., mogelijkheid tot verlengen). De leerkracht zorgt ervoor dat de leerling werk heeft. Na deze time-out volgt een gesprek tussen directeur/IB/Kanjer-coördinator en leerling over het ongewenste gedrag van de leerling. Na dit gesprek volgt een gesprek tussen directeur/IB-Kanjercoördinator, leerkracht en leerling, voordat de leerling de eigen klas weer in kan. In dit gesprekje wordt de situatie en het gewenste gedrag besproken. De leerling wordt op de hoogte gebracht dat ouders op de hoogte worden gesteld.	Leerkracht + Ouders + IB

Communicatie naar ouders: Ouders worden op de hoogte gebracht welke situatie zich heeft voorgedaan en wordt benoemd dat de leerling een time-out heeft gehad en er een gesprek is geweest met leerling en IB/directeur. Met ouders wordt afgesproken dat bij herhaling een plan opgesteld gaat worden, hoe deze situatie voorkomen kan worden. Ook wordt hier een notitie van gemaakt in Parnassys: De situatie wordt beschreven, een verslagje van het gesprek met ouders en de afspraken worden genoteerd. Mochten er nog geen gesprekken in aanwezigheid van IB worden gevoerd, dan worden deze nu aangevraagd door de leerkracht en ingepland door de IB-er.	
Weigeren van time-out met hulp van collega: Weigert een kind mee te gaan, dan worden de ouders ingeschakeld en nemen de leerling mee naar huis. De IB/directeur gaat met de leerling, ouders, leerkracht in gesprek, bij voorkeur dezelfde dag, voordat deze leerling de klas weer in mag. Er worden afspraken gemaakt over het gewenste gedrag wat zichtbaar hoort te zijn in de school. Communicatie naar ouders: Ouders zijn op de hoogte gebracht van de situatie en er wordt benoemd dat de leerling bij een time-out niet het gezag van leerkrachten/IB/directeur heeft opgevolgd. Voor de veiligheid van de groep is dit noodzakelijk. Met ouders wordt in het nagesprek afgesproken dat bij herhaling overgestapt wordt naar ondersteuningsniveau 4. Er wordt een notitie gemaakt in Parnassys: De situatie wordt beschreven, een verslagje van het gesprek met ouders en de afspraken worden genoteerd. Mochten er nog geen gesprekken in aanwezigheid van IB worden gevoerd, dan worden deze nu opgestart.	Leerkracht + Ouders + IB
Als de time-out regeling regelmatig ingezet moet worden, dan worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek met leerkracht + IB. Daarin wordt besproken hoe de situatie is, welke acties er zijn ondernomen door leerkrachten en ouders, welke ondersteuningsbehoeften de leerling heeft en hoe we aan deze ondersteuning tegemoet kunnen komen. Mogelijk volgt een dringend advies aan ouders om hulp te zoeken bij het CJG, afhankelijk van de zorgvraag. Leerkrachten krijgen ondersteuning vanuit IB en/of Onderwijspunt/SWVB, afhankelijk van de zorgvraag. Van dit gesprek wordt een verslag geschreven door IB en met ouders gedeeld. Ook wordt een nieuw gesprek gepland met alle partijen om de voortgang te monitoren.	Leerkracht + Ouders + IB
Ondersteuningsniveau 4:	
Er is een kort lijntje tussen leerkrachten en ouders.	Leerkracht
Er is een hulplan opgesteld door leerkracht en IB en met ouders besproken.	Leerkracht IB Ouders
Er worden regelmatig gesprekken gevoerd tussen leerkrachten, IB-er en ouders, waarbij het plan wordt bijgesteld.	Leerkracht IB Ouders
Als de leerling na de time-out niet kalm geworden is en boos en/of agressief en/of ongehoorzaam blijft, worden ouders gebeld om de leerling op te komen halen. Het niet gemaakte werk gaat mee naar huis en wordt de volgende dag ingeleverd bij de leerkracht. Leerkracht gaat met leerling en ouders in gesprek, vóór terugkeer in de klas. Het hulplan wordt hierbij ook besproken. Er wordt een notitie gemaakt in Parnassys, IB-er wordt geïnformeerd.	Leerkracht IB Ouders

Als er na twee weken werken met een individueel hulpplan en er geen verbetering zichtbaar is, wordt een contract opgesteld, voortvloeiend uit het hulpplan, met ouders, leerling en leerkracht. IB en directeur worden op de hoogte gesteld en worden, als dat nodig is, betrokken bij het gesprek.	Leerkracht Ouders IB/directeur
Als een leerling zich niet aan de afspraken van het opgestelde contract kan houden worden individuele maatregelen genomen. Sancties hierbij zijn (volgens het protocol schorsing en verwijdering van CorDeo): Een hele dag in een andere klas plaatsen (grote time-out) Schorsing van twee dagen	
Deze sancties gaan altijd in overleg met directeur/hoofdbestuur CorDeo	
Als bovenstaande stappen niet het gewenste resultaat hebben, zullen ouders geïnformeerd worden over de te zetten stappen naar een andere school of een andere vorm van onderwijs.	IB-er en directeur
Wanneer er geen stappen worden ondernomen, omdat de veiligheid van kinderen en medewerkers in het geding is, is er kans op een “thuiszitter”. Dat willen we als school voorkomen. Soms worden er daarom intensieve gesprekken gevoerd met ouders, leerkrachten, IB-er en directeur. Met de intentie dat we als school hebben gedaan wat we konden, maar dat we onze grenzen en mogelijkheden hebben bereikt.	IB-er, directeur, leerkracht.
Als ouders, door uiteenlopende omstandigheden, geen stappen willen/kunnen ondernemen, of omdat er een wachttijd is op een andere school, kan de school de leerling (tijdelijk) voorzien van mogelijkheden om thuis schoolwerk te maken.	IB-er, leerkracht